

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Calea Romei

Cultul pentru Sfântul Părinte, este, alături de cel euharistic și de acela pentru Preacurata Fecioara Maria, adevăratul barometru sufletesc al bunului creștin. Dacă cultul euharistic și cel de iperdulie al Sfintei Fecioare au existat totdeauna în biserica noastră, cel pentru Papa este relativ de dată recentă.

Se știe, anume, că mitropolitul Vancea a condus întâiul pelerinaj al tuturor episcopilor români uniți din provincia noastră bisericească înaintea marelui Pontifex Leon al XIII. Marele Papă, care a proslăvit într-o enciclică nemuritoare Vrednicia Orientalilor, a avut buna inspirație de a se fotografia cu cei patru chiriarhi ai bisericii noastre de atunci. Un pas mai departe în aceeași direcție a făcut la 1893 Victor Mihalyi, de Apșa, atunci episcop al Lugojului, conducând întâiul pelerinaj mai numeros, alcătuit din preoți și mireni fruntași ai bisericii noastre. Mai important a fost pelerinajul condus în primăvara anului 1908 de neuitații noștri episcopi, Dimitrie Radu și Vasile Hossu. Ce impresie covârșitoare a făcut asupra celor aproape o sută de pelerini români simpla, dar mișcătoare cuvântare a Papei Pius al X-lea care binecuvântă cu toată căldura sufletului său mare întreaga suflare românească! Cu acel prilej a spus bunul Părinte că, dacă noi suntem romani după nume și origine, se cuvine să fim romani și după credință.

În România întregită s'au condus mai multe pelerinaje la Roma. Cel mai memorabil a fost acela din 1925, organizat cu prilejul aceluiași An sfânt, care a coincis cu a o mie șase sute aniversare a întâiului sinod ecumenic dela Niceea, și cu memorabila Expoziție a Misiunilor dela Vatican.

Anul acesta ne cheamă la Roma cu un îndemn și o străduință cu totul specială. E comemorarea a nouăsprezece veacuri dela răscumpărarea omenirii. Dacă ani sfinți obișnuși se prăsnesc câte patru în fiecare veac, o comemorare ca cea de față este foarte rară, putem spune: unică. De aceea chemarea Sfântului Părinte trebuie să găsească un răspuns cât mai viu în cât mai multe inimi românești. Mai ales că Sfântul Părinte a legat atât de binecuvântări speciale de jertfa ce și-o impun credincioșii, făcând pelerinajul în condițiile dorite de biserică la Roma. Acel milion și jumătate de cucernici pelerini cari de peste țări și mări, au atâtea sacrificii, vin să se închine la mormintele corifeilor apostolilor Petru și Pavel și să vadă pe părintele comun al întregii creștinătăți, au inspirat atâtea încredere și curaj chiar celor mai sceptici și mai pesimiști, încât, precum certăm nu de mult într'un ziar de stânga, la sfârșitul acestui excepțional an sfânt, se speră o ameliorare esențială, dacă nu o înlăturare totală a crizei mondiale. În aceste condiții, e limpede că participarea noastră la pelerinaj e o chestiune de prestigiu și de mare interes național. Roma ne cheamă. S'ar putea să nu răspundem?

Ion Ceparu

Și totuși multe se pot

— Temeiuri de încredere în mijlocul greutăților vieții pastorale —

de P. STRĂJERU

Taina a tot progresul în viața sufletească proprie una este: și vis. Să vorești din toate puterile, și să porcezi în consecință. Altfel, rămânând la simple veletăți mălălețe, n'o să te urnești în veci din loc. Pentru că cerul nu face minuni de dragul trândavilor ce se înfășoară în mantaua doririlor inerte și sterpe, ori câtă splicuială poetico-sentimentală ar etala.

Cu pastorația suntem la fel. Preotul, ca și Stăpânul său, e pus spre căderea, dar și spre scularea multora. Lăsând acum la o parte pe cei cari pe lângă toată osârdia lui apostolică n'o să-i poată mântui din pricini cunoscute Celul de sus, gândul său de zi și de noapte acesta trebuie să fie: Cu încredere ne-strămutată în mila Aceluia dela care vine tot harul și toată darea desăvârșită, vreau să fac tot ce pot ca să se mântuiască toți câți nu vor pune pledecă în calea mântuirii lor. Asta fără să mă tulbur dacă nu volu vedea rodul ostenelelor mele, bine știind că nu lasă Domnul fără binecuvântare truda slugii sale, de se va vădi, de nu se va vădi deocamdată acest lucru.

1. Urmând cursul considerațiilor aceluiași Ierarh spaniol Gonzalez y Garcia, pomenit în rândul trecut, trebuie fixat chiar dela început un adevăr mare: independent de virtuțile sau talentele sale, de simpatiile sau antipatiile ce inspiră, preotul deprinde prin singură prezența sa o influință anevoie de măsurat. Ajunge să s'arate undeva, și, oricât de decăzută și inficată ar fi ambianța respectivă, apariția sa e o protestare vie, cu neputință de neluat în seamă, împotriva vișului; o constantă lecție de catehism; o Evangheliă întrupată, în mers pe stradă; „conștiința vizibilă a omenirii“, cum se poate numi pe drept cuvânt. De-aci acea descărcare de ură pe care jertfa o îndură la tot pasul fără s'o provoace. Și tot acesta-i tălcul faptului că, din partea celor străini de spiritul și viața Legii celei Noue, un preot e cu atât mai puțin perhorecat cu cât mai puțin este în el din ceace-i specific preoțesc. — Și invers.

2. Cu toate acestea sluga lui Hristos are puteri cum n'au alți muncitori în lumea aceasta. Așa-i, bună oară, cuvântul preoțesc. Prin hirotonire e sfințit și consacrat în întregime Domnulul, cu trup cu suflet, și cu toate puterile sale fizice și psihice, morale și intelectuale. Măinile, limba, gândul și inima, fapta și vorba: toate ale sale ale Stăpânului sunt totodată. Poate că și dânsul își dă seama despre aceasta; poate că ba. Lumea însă da. Și-l urmărește cu ochi de Argus din acest punct de vedere până și cel mai mic gest, cel mai neînsemnat cuvânt. Acel „verbum otiosum“ al Scripturii nu înzădar a fost incriminat de Lu-

mina cea din lumină. Dar iarăși: cât bine nu poate face, și nu face de fapt, vorba preoțescă încălzită de focul Spiritului, în scaunul mărturisirii, pe amvon, la cateheză, în vizitele la casa credincioșilor, cu prilejul întâlnirilor pe stradă, a convenirilor sociale, pe câmp, în decursul distracțiilor oneste, la bălciu chiar. Vorba spusă de „Părintele“ e reținută, cântărită, frământată și purtată de pe buze pe buze. — Ce sămănător de idei rodnice este preotul conștiința de greutatea cuvântului său, și ce călăi de conștiințe sunt slujitorii altarului ce se complac în „glume“ groase, barosane!

3. Altă forță imensă la dispoziția preotului: rugăciunea. El este ceea ce se cheamă „os Ecclesiae, lingua Ecclesiae“. El este organul autoritatății a vorbi în numele Bisericii cu cerul pentru pământeni. Rugăciunea lui e însuflețită de nemărginita viață și puterea de odrăslire a rugăciunii lui Hristos. Nu există osteneală preoțescă mai folositoare și mai rodnică de cum e cea făcută în genunchi în fața Atotputernicului. Lumii îi scapă această apostolie tainică. Ingerii păzitori a celor pentru cari în-genunche în smerită și insistentă rugă păstorul lor sufletească nu încapă însă îndoielă că împărțesc de sârg multe și minunate daruri fericiților protejați în chipul acesta. Drept că toate acestea nu le vedem acum, cu ochi trupești. Va veni însă o zi când vălul se va da la o parte și — păstor și turmă, împreună, — vor rămânea stupefiați de ploaia harurilor stoarse de rugăciunea preoțescă — părintească. — Slujitorul altarelor din cura animarum ar face bine dacă și-ar revizui trecutul și, între altele, și-ar pune și întrebarea: de câte ori, și câtă vreme, a petrecut prosternut în fața chivotelor, cerșind îndreptarea enoriașilor săi? Și mai ales: câte sfinte liturghii a slujit în acest scop, peste săptămână, fără nici o plată, din curată dragoste față de suflete?

4. Cuvântul bun, cumpănit, și rugăciunii caută să i-se alăture fapta. Preotul e pescar, sămănător și păstor. Pescarul trebuie să-și pregătească el singur barca, undița, vermușorii și să vâslească în spre locurile unde se țin peștii, căci ei nu vin la dânsul. Toată truda pescuitului e a lui, — afară de faptul că va trage și se va prinde vre-un pește în undiță, chiar și de-ar sta el de pândă nopți de-a rândul. Păstorul cel bun caută el, nu oile, pășunea cea bună, le păzește de lupi și porcește în căutarea celor pierdute. Sămănătorul până s'albă boabele în grănar ară, samănă, grapă, plivește, păzește holda de găngăni, jivini și oameni răufăcători. Așa și preotul: mult trebuie să se sbată, multe măsuri trebuie să ia, cu mulți răuvoitori are să se răbolască până să

poată mântui un suflet. Asta cu atât mai vârtos că toată strădania lui se desfășură pe-un tărâm suprafiresc, tînde spre rezultate suprafirești, folosindu-se de mijloace mai presus de fire. Și drept culme a greutății luptei lui: totul e aranjat par'că anume să-i zădărnicească eforturile. Mai precis: cârciuma, cafeneaua și casina sunt mai atractive de cât biserica, dintr'un punct de vedere sau altul; ziarele și revistele ilustrate satisfac atâtea curiozități; liturghiile și predicile la radio sunt cu mult mai comode ca închinarea în incinta rece, cu cântăreși slabi, a Casei Domnului; la cinema și teatru se pot avea atâtea și atâtea senzații excitante, cu puțină cheltuială.

Să descurajeze preotul în fața acestor mărcinișuri, munți și prăpastii ce-l stau în cale? La nici o întâmplare! Deviza lui este: Toate le pot întru Hristos cel ce mă întărește. Preotul nu-i singur; cu el e Domnul, Maica Sfântă; cu el ceata sfinților și oștirile îngerilor. Un lucru trebuie: să nu depună armele nici când. Și biruințe multe și mari îi sunt asigurate. — Cum va lămurii o nouă serie de considerații.

Invesmântare de Surori și reînnoire de voturi călugărești. Fără șgomot, așa cum i-se șade unei așezări duhovnicești, Congregația Surorilor noastre crește și se întărește mereu. Chemările se înmulțesc, se consolidatează, persistă.

De sărbătoarea Adormirii Preacuratei s'au făcut și de astă dată noi Invesmântări în capela Institutului Recunoștinții din Blaj și s'au întărit din nou juruințe monahale mai vechi. Așa au îmbrăcat vesmântul Congregației candidatele: Florica Bude, de-acum Sora Tarcisia, învățătoare; Ana Roman, de-acum Sora Stanislaua; Aurelia Sămărtinean, de-acum Sora Eusebia, învățătoare; M. Emilia Vizocnean, de-acum Sora Leonia, abs. școl. comerciale super.; Veronica Fedoreac, de acum Sora Geneveva, bacalaureată.

Și-au reînnoit voturile Surorile: M. Melania, M. Natalia, M. Olimpia, M. Pia și M. Gemma.

Actul invesmântării l'a îndeplinit păr. canonic *Ștefan Roșianu*, împreună slujind P. Ion Gârleanu, franciscan, și păr. Vasile Suciu, directorul Tipografiei Seminariale. Toate aceste solemnități profund impresionante s'au petrecut după ce, în prealabil, părintele ieromonah *Gârleanu* ținuse cu Surorile opt zile de exerciții spirituale. — Impărate ceresc, Mângăietorule: Vie și împărăția ta, în cât mai multe suflete de Tine alese, ocrotite, luminate și purtate pe cărările cari nu sunt ale trupului!

Drum apostolic

— Episcopul Maramureșului între credincioși —

Dupăcum am scris în numărul trecut, Preasf. *Alexandru al Maramureșului* de sărbătoarea Adormirii Preacuratei a ținut să fie în fruntea fiilor săi sufletești adunați la închinare la sf. *Mănăstire a Moiseiului*. Cu o cale, programul înaltului Ierarh mai prevedea și cercetarea alor patru parohii nevizitate încă de Chiriarh. Ceeace s'a făcut cu acest prilej binevenit, într'un chip și între împrejurări emoționante. Cele ce ni-se raportează dela fața locului grăiesc mai bine ca orice comentarii. Redăm raportul:

În drum spre mănăstirea (deacum cu călugări: P. Leon Manu și P. Fogaș, cu 4 frați) arhiereul a ținut să vadă și ultimele 4 sate românești încă nevizitate, așezate în regiuni foarte greu accesibile — puvoaiele au spălat și porțiunile mari din șosele, dar încă drumurile de a doua și a treia mână —, cari stau de săptămâni întregi nerefăcute: o adevărată batjocură administrativă.

Ziua primă: *Slătioara și Glod*. Primire cu călăreși, flori, porți, dar mai ales cu multă, multă credință, ce crește în proporție inversă cu apropierea respectiv depărtarea de orașe și de drumurile mari ale țării. A doua zi: *Botiza și Poieni*, de pe o altă vale. Deși zi de lucru, toată lumea e în păr, strale de sărbătoare și floare multă, multă, cât parecă au devastat, de bucurie, toate grădinile de flori;

mângăiere și mai multă decât ieri. Bisericile vechi istorice, cu picturi bine conservate (mai cu seamă cea din Poieni!) sunt cu totul neîncăpătoare. Intră în ele numai arhiereul pentru rugăciune și inspecție — iară poporul așteaptă afară, pentruca după întoarcere arhiereul să le grăiască din nou, de comun a treia sau a patra oră în flecare comună. Impresii și amintiri ce rămâne mai puternică decât pe urma oricăror servicii liturgice — oricât de... arhierești.

Arhiereul întâmpinat la fel, pe calea spre mănăstire, și în satele pe unde avea numai să treacă: Bârsana, Rozavlea, Șieu, Dragomirești etc. — Ajunge luni seara, pela 9, la *Mănăstire*: Intinericul și luminile aprinse ale mănăstirii, purtate de mii de credincioși adunați la rugă, dau nopții instelate un aspect feeric. Tăcerea nopții face ca clopotele și cântările marlane, înbinate armonios cu dangătul lor de sărbătoare, să plece la rugă și închinare și genuchii cel mai refractari.

Cuvânt de primire călugăresc și răspuns de arhiereu, care mângăiat peste măsură că Maica Sfântă a ajutat să aducă la mănăstire pe adevărații ei locuitori. De acum mulțimea ce va veni aici se va îndoi și întrei. Dovadă, că deși schimbat terminul (dela sf. Măria Mică la sf. Măria Mare), numărul a crescut și până acum: fiind în ziua de praznic cel puțin zece mii.

Biserica, destul de încăpătoare, geme de lumea ce nu-o încapă pentru a se închina, în frunte cu arhiereul, și a-i mai asculta odată cuvântul de indemn la veghe, spovedanie și rugăciune, spre a avea mâine o zi de lumină și soare nu numai în suflete ci și în natură.

S'au făcut dela 4 dimineața mereu spovedanii, liturghii și cuminecări la flecare — și totuși arhiereul mai are să cuminece la liturghia solemnă încă la vre-o 300, între cari mulți intelectuali. De față: prefectul Dr. Lazar, subprefectul, fostul prefect Dr. Iuga cu dna Flora, și mulți alții, din cei cari n'au mai fost, inclusiv ortodocși, militari etc.

Liturghia arhierească, ca totdeauna, în liber. Predica mănecă din troparul zilei pu-

□ □ Foia „Unirii” □ □

Hristos la Roma*)

de Giovanni Papini

1.

Suntem în raiul pământesc.

O femeie frumoasă, coborîndu-se din cer pe pământ din ordinul Fecioarei, spune poetului florentin aceste cuvinte:

— *Puțin vei sta'n pădure-alei și, scos, în veci tu cetățean vei fi cu mine, în Roma'n care e roman Hristos*!).

Și raiul pământesc e, deci, pentru Beatrice, o pădure, iar locuitorii ei pădureni, oameni din pădure, dacă nu adevărați oameni sălbatici.

Nu devii cetățean, om cult, civilizată, decât ridicându-te până la raiul ceresc, în orașul cel veșnic unde ne așteaptă Hristos.

Dante numea acest oraș cu numele, sfânt pentru el, de Roma; dar e același pe care vechii creștini, după destăinuirea Sfântului Ioan, îl numiau, în schimb, Ierusalimul ceresc. Pentru poetul celor trei împărății a schimbat denumirea Apostolului? E o licență poetică, un joc al fantasiei, un sacrilej?

Cine vede dincolo de litere răspunde îndată: nu.

Pe lângă geografia fizică și cea politică mai este o geografie mistică ce-și așteaptă Columb și atlasul ei. În această geografie, cele două cetăți, Ierusalimul și Roma sunt ca două focare ale unei elipse ce cuprinde partea luminată a omenirii.

Sunt cele două cetăți sfinte; nici o altă cetate, oricât de populată și bogată, nu este pe pământ care să le poată egala, și cu atât mai puțin să le întrecă.

Nu numai că reprezintă cele două coloane principale ale civilizației universale, dar sunt cele două puncte fixe ale religiei universale catolice, care porni dela cea dintâi și s'a oprit, pentru veacuri, în a doua.

Ierusalimul era cetatea lui Dumnezeu; Roma cetatea omului.

Ierusalimul vrea să distrugă pe Omul Dumnezeu și e merit pleiril; Roma voi să distrugă Biserica lui Hristos.

Din Ierusalim veni rădăcina Făgăduinței, ale Testamentelor și ale Revelației; Roma oferi rețeaua împărătească a dioceselor sale, limba ei solemnă, tradiția dreptului ei.

Ierusalimul fu ales pentru arătarea și învierea lui Dumnezeu și nimeni nu-i poate smulge întâietatea supranaturală.

Dar Evreii refuzară darul așteptat de milenii, în vreme ce sângele apostolilor făcu pentru totdeauna sfânt pământul Romei, și de o mie nouă sute de ani locuitorul lui Isus conduce din Roma imensa împărăție creștină.

Catolicismul unește în sine mistică Ierusalimului și politica Romei; e moșteanul

prorocilor și al legionarilor, al judecătorilor lui Israel și al împăraților, al lui Moise și al lui Iuliu Cezar. Biserica, omenească și dumnezească în același timp, ca și Intemeietorul ei, a păstrat tot divnul mărturiilor inspirate ale Iudeei și a primit ceea ce strălucit mai înalt omenește în civilizația Romei.

Această unire strânsă nu s'a putut întâmpla fără de voia lui Dumnezeu.

Voia lui Dumnezeu, vădită în toate evenimentele istoriei, putea să lipsească atunci, când se deschidea soarta Bisericii voite de El, întemeiată de fiul său Unulnăscut, luminată de limbile de foc ale Persoanei a treia?

Pentru noi catolicii, deci, nu e un singur neam ales, — sunt două: poporul Evreiesc și poporul Roman, prin urmarea lor, trupul văzut al Bisericii universale și Romane.

2.

Dacă Dumnezeu a voit așa, precum e sigur, e oare cu puțință să nu fi dat nici un semn despre menirea mistică a Romei?

În Evangheliile apar Evrei și Samaritani, Caldei și Greci și, în sfârșit, Romani.

Roman e sutașul care a cerut lui Isus tălmădirea unui argat al său și acest necunoscut ostaș al Romei a stors din inima lui Hristos profeticele cuvinte:

„Adevăr grăiesc vouă: nici întru Israel n'am găsit atâtea credință. Drept aceea vă spun că mulți dela răsărit și dela apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor; iar fiil

*) Din splendida lucrare a autorului: Scara lui Iacob (La scala di Giacobbe). Florența, (Vallechi) 1932.

!) DANTE-COȘBUC: *Purgatoriul*, XXXII, 100-102

nând alături icoana Maicii Domnului, fără păcat, cu icoana sufletului întinat de păcat — și scofând în relief binele imens ce poate răsară pentru țară și neam din îndrăgirea icoanei frumoase a Maicii Domnului.

După încercările grele și de multe feluri prin care a trecut în această vară poporul nostru din Maramureș, praznicul dela Moiseu a venit ca o mângăiere cerească ce a luminat mințile și a întărit inimile acestor evlavioși și răbdurii urmași ai lui Dragoș Vodă.

Bucurii sufletești speciale de Adormirea Preacuratei. Reunirea arhidiecezană de misiuni a aranjat de praznicul Adormirii din acest an sfinite misiuni populare în cinci parohii din cinci părți ale arhidiecezei. Prindem și noi, în câteva rânduri, aceste momente de înălțare sufletească, după informațiile primite.

La *Ohaba de Secaș* (distr. Blaj) misionar a fost p. *Dr. Nicolae Lupu* dela Blaj, pe care la ascultarea mărturisirilor l-a ajutat p. *N. Ungurean* din Biseni și p. *I. Șarlea*, preotul local. Biserița veche și modestă a fost departe de a fi încăpătoare pentru toți câți au alergat să audă cuvântul Domnului, așa că mulți au trebuit să asculte de afară, de pe la ferestri. S'au apropiat de sfinitele Taine aproape toți credincioșii. — La fel s'au petrecut lucrurile și în *Velț* (distr. Mediaș), unde purtător al cuvântului a fost p. *Ilie Magda* dela Alba-Iulia. Lucrul câmpului n'a împiedecat pe bunii creștini de aici să ia parte, cu mic cu mare, la învățăturile părintelui misionar. — *Socolului de Câmpie* (distr. Teaca) l-a făcut parte de aceleași elevații spiritualul p. *Dr. Coriolan Pop-Lupu* dela Blaj. S'au mărturisit și cuminecat 371 de inși numai din Socol, fără a socoti pe cei din satele învecinate, cari încă s'au priment sufletește din acest prilej în număr foarte mare. La spovedanii au dat ajutor: p. *Chibulcuteanu* din Cosma, p. *Brățfăleanu* din Frunzeni, p. *Damian* din Filpișul mic și p. *C. Mateiu*, preotul local. — La *Săvăstreni* (vicariatul Făgărașului) trimis al

Reuniunii de misiuni a fost p. *Dumitru Neda*, redactorul nostru. Mărturisiri și cuminecări peste așteptări, spre mângăierea misionarului și a p. *Al. Cismașiu*, preotul local. Popor demn, disciplinat și primitiv de învățătură sfântă. Se văd urmele unei pastorali vechi și conștiente. Premerge cu pilda d. *Ioan Măcu*, învățătorul de bine, care s'a mărturisit și cuminecat cu întreaga familie. — Misiunile din *Rediu* (distr. Turda), conduse de p. *Dr. Vasile Aftenie* dela Blaj, arată și ele roduri admirabile: nouă sute mărturisiri și cuminecări. Preoți ajutători la spovedanii: p. *Iacob Mărginean*, preotul local; p. *Ioan Bochiș* din Ceanul mic; p. *Aurel Gilgor* din Alton; p. *Laur. Pop* din Turen și p. *Licinelu Lucaclu* din Comșești. Soc. Mariană locală și-a lărgit și ea cadrele cu această ocazie, primind 100 de noi membri. Insuflețirea bunului nostru popor credincios de aci nu poate fi prinsă în cuvinte. Părintelui misionar l-s'a făcut o primire splendidă: La dus și întors a fost purtat în trăsură cu patru cai, înconjurat de opt călăreți.

Constatare generală: lumea e dornică de cele sfinite. Aleargă la sfinitele slujbe de dimineața și de seara chlar și în zi de lucru, numai s'audă vestea cea bună și mântuitoare.

Un loc de închinare

— Mănăstirea Strâmba —

Una dintre cele mai vechi mănăstiri, care din vremuri necunoscute atrage la sine anual cete evlavioase de peregrini, este Mănăstirea Strâmba din jud. Cluj, în marginea spre Someș și Sălaj. Istoria scrisă a încrestat puțin despre acest loc, și dacă n'ar fi fost trimis aici vestitul călugăr Geronte Cotorea pe vremuri, poate nici numele nu l-s'ar pomeni în istorie, deși înainte de înființarea școlilor românești la sate, această mănăstire își avea importanța sa deosebită pentru aceste ținuturi, din punctul de vedere școlar, național și religios.

Așezată într'un ținut departe de căile principale de comunicație; ea însăși între

dealuri și păduri, a pierdut, în timpul generației de azi, însemnătatea sa culturală și religioasă de odinioară, și-a păstrat însă din aureola trecutului puterea de atracție pentru creștinii evlavioși din județul Someș, Sălaj și Cluj, cari la sărbătorea Adormirii P. C. Fecioare aleargă aici, unde, mai mult sub cerul liber, petrec o zi și o noapte de reculegere sufletească.

Biserica veche este relicva atrăgătoare a trecutelor vremuri, și se încadrează potrivit în mijlocul mulțimei credincioase. Ceata numeroasă a preoților în funcțiune febrilă, grupurile adunate în jurul confesarilor așezați ici și colo sub cerul liber, cercul respectuos, de la depărtare sfioasă, a celor dornici de pocăință în așteptarea timpului când vor putea să-și plece capul sub patrafir, reinvie un tablou din vremurile de înflorire a mănăstirii, când călugării activi zilnic se oârdeau a frânge pâinea harurilor sufletești mulțimilor dreptcredincioase.

Căsuța umilă, adăpostul călugărilor și singura școală de pe vremuri a acestui ținut, în starea ei actuală de ruină te umple de o tristă melancolie, văzând cum pustiu își reia locul aici deja în aceeași zi, deodată cu depărtarea închinătorilor și lăsatul umbrelor, când mănăstirea rămâne complet părăsită. Un mic pavilion, care servește de altar, semn al dărnicei zilelor noastre nouă, singur ar semnala unui trecător străin pe aici, că această mănăstire încă nu e de tot părăsită.

Preasfinția Sa *Episcopul Iuliu* cu ocazia vizitațiunii canonice din tractul Gârbou a vizitat și Mănăstirea Strâmba, și suntem convinși, că ochiul ager al Arhiereului Apostol a observat însemnătatea misionară a acestui loc de închinare și a dedus că credința vie care se manifestă așa de pronunțat la credincioșii din acest district protopopesesc își mai păstrează din razele de lumină eșite pe vremuri din focarul de cultură sufletească a vechii mănăstiri, și că misiunile anuale, cari ca niște mici oaze în pustiu vremurilor de azi, au alimentat acest izvor de credință, ar trebui intensificate în așa fel, încât să redeștepte la o nouă viață poporul acestor plaiuri, sărac în cele lu-

impărăției vor merge întru întunerecul cel mai din afară¹⁾.

Romană a fost soția lui Pilat care vedea că Isus e nevinovat și s'a rugat să fie scăpat de furia evreească.

Roman era Pilat care în atâtea chipuri și cu atâtea mijloace încercă să abată dela divinul Acuzat moartea tâlharilor.

Roman era sutașul care a păzit pe Golgota crucea lui Isus și, văzând cum a murit, a lăudat pe Dumnezeu exclamând: „Cu adevărat fiul lui Dumnezeu era acesta!”²⁾.

Cei dintâi, deci, cari au crezut în puterea, în nevinovăția, în dumnezeirea lui Hristos, din primele zile, au fost Romanii.

Și în Noul Testament — pe lângă cărțile scrise de Evrei — avem două compuse, precum pare astăzi sigur tuturor, de un Roman, de acel Luca, tovarășul lui Pavel, care a scris grecește (dar cu evidente împrumuturi, chiar gramaticale, de romanitate), Evanghelia a treia și Faptele Apostolilor. Astfel găsim, chiar în cărțile sfinite, colaborarea lui Israel și a Romei; și să se noteze că nici un alt străin, afară de Romanul Luca, n'a mai avut parte de așa ceva³⁾.

¹⁾ MATEI VIII, 10-12.

²⁾ MATEI XXVII, 54.

³⁾ Și evanghelia S. Marcu a fost crezută de mulți ca fiind de origine romană, V. B. J. BACON *Is Mark a Roman Gospel?* (Harvard Theological Studies, 1919). Mai nou, L. L. COUCHOU (Revue de l' Histoire des Religions, juillet — dec. 1926; mars — juin 1927) încercă să dovedească, mai cu seamă raportându-se la textul grec, că redacția originală a fost latină. Această părere a avut-o încă S. EFREM și și-a însușit-o BARONIUS.

De multe veacuri, creștinii sunt deprinși cu o altă coincidență minunată de cicluri istorice: Isus a voit să se nască numai după așezarea statornică a împărăției romane, și anume în clipa celei mai mari străluciri a Romei, când părea că pacea lui August a adunat toate popoarele răsăritului și apusului, unite în sfârșit sub aceeași lege politică, pentru a se pregăti mai bine pentru aceeași lege dumnezească. *Bossuet*, în al său *Discurs asupra istoriei universale*, nu face decât să reia ideea limpede formulată în *Summa* de Sfântul Toma, și dela Sfântul Toma a luat-o sporind-o cu ale sale, credinciosul lui Hristos și al Romei: Dante.

„Lumea n'a fost născută — scria Poetul în *Convivio* — nici nu va mai fi așa de bine întocmită ca atunci sub ascultarea unui om, stăpânul și conducătorul poporului Roman, precum descrie și mărturisește Evanghelistul Luca. Și deci fiindcă pace universală era pretutindeni, cum n'a mai fost și nici nu va mai fi, corabia societății omenești mergea drept pe drum bun la limanul cuvenit.

„O, negrăită și necuprinsă înțelepciune alui Dumnezeu care, pentru un ceas, la venirea ta, ai pregătit atâtea sus, în Siria, și aici, în Italia! Și o, proaste și josnice dobitoace care purtați chip de om, care îndrăsnii să vorbiți împotriva credinței noastre și volfi să știți, rânduind și stricând, ceea ce Dumnezeu, ceea ce Pronia Cerească a rânduit. Fiți afurisiți voi, și îndrăzneala voastră și cine crede în voi!”¹⁾.

¹⁾ *Convivio*, IV, v. 8 (textul Societății Dantești Italiene, Florența 1921, 253).

Dante, nemulțumit, vede chiar în multe fapte ale istoriei antice a Romei o asistență minunată a lui Dumnezeu, care vrea cu tot prețul să facă să triumfeze cetatea menită să fie reședința locșitorului său.

„De unde nu se cere mai mult — încheie Dante — pentru a vedea că nașterea și dezvoltarea sfintei cetăți au fost cu totul deosebite, gândite și rânduite de Dumnezeu. De bună seamă sunt de firma convingere că plețele ce sunt în zidurile sale sunt vrednice de cinste, și pământul pe care se află e vrednic mai mult decât vestesc și încuviințează oamենii”²⁾.

Dacă poetul chiamă, deci, cu numele de Roma Paradisul, n'o face din dragoste de senzațional sau răpit de închipuire, ci pentru că Roma, în gândirea sa, are tot atâtea drept cași Ierusalimul să ne reamintească Cetatea Făgăduită, care e patria adevărată a adevăraților creștini.

Și atunci Hristos, dacă primim cuvântul lui Dante, este de două ori Roman: Roman în Roma cerească, unde El este împărat; Roman în Roma pământească, unde se află capul Bisericii sale.

Trad. Ioan Georgescu

²⁾ *Convivio*, IV, v. 20 (p. 255).

Cețiți și răspândiți: „UNIREA”

mești, bogat însă în sinceritatea credinței lui. — *Dorim și aici călugării!* Și, bun e Domnul, credem că dorința noastră se va realiza nu așa de peste multă vreme.

Pr. Gavril Deac

Congresul catolic dela Viena. Capitala Austriei va fi, în zilele de 7—12 Sept. c., teatrul unor serbări grandioase. Se va serba adecă aniversara a două momente istorice: împlinirea alor 500 de ani dela terminarea turnului catedralei Sf. Ștefan, și a celor 250 de ani dela salvarea Vienei de Turci, cu ajutorul Papei și a numeroase popoare creștine. Tema fundamentală a congresului va fi: Hristos și Occidentul. Cum spune cardinalul-arhiepiscop Dr. Innitzer pe calea unui interviu: »Toate discursurile vor arăta pe Hristos în puterea sa animatoare și renovatoare, toate deliberările se vor sforța a-l cunoaște sub acest aspect. Toate rugăciunile care se vor face în biserici vor fi făcute în acest sens. Vrem să câștigăm pe Hristos și prin aceasta să salvăm patria noastră și întregul Occident». — Se prevede o afluență uriașă de participanți din toate țările germane, și din alte țări, ceace va face ca și acest congres să fie o apoteoză splendidă a credinței și ideii catolice.

Știri mărunte

Vrednicie recunoscută. Mai curând ori mai târziu, vrednicia se impune și ea și e apreciată nu numai acasă, dar și în vecini, și chiar și în străini. Pe păr. *Ion Georgescu* îl cunosc și cetitorii noștri și alor o sumedenie de gazete și reviste române și străine. Pomenim în deosebi: Documentation catholique și Vie Intellectuelle. Mai nou i-s-a făcut cinstea să i-se ofere locul de colaborator la organul de mare reputație: Les Amitiés Catholiques Françaises, înlocuind în această încredințare atât de onorifică pe regretatul C. Auner. Notăm că revista din chestie e scoasă de-un comitet de intelectuali dintre cei mai aleși, în frunte cu celebrul academician A. Baudrillard, arhiepiscop de Mélite. — Felicitările noastre păr. Georgescu ce-și începe munca la renumitul periodic cu un articol suculent asupra predecesorului. Mult spor și în noul ogor!

† **Henri Bremond.** Franța catolică are cu un uriaș al gândirii și cu un măestru al scrisului serios și elegant mai puțin. Autorul celebrului studiu în două volume asupra Neli-niștei religioase și a nemuritoarei Istorie a sentimentului religios în Franța, în opt volume strașnice, pe mai bine de 5000 de pagini, nu mai este. A trecut în lumea de lumină a marilor figuri literare religioase ale neamului său, din veacurile XVI—XIX, pe cari le-a sondat ca nimeni altul, scoțând în relief mărimea lor spirituală și strălucirea veșnic vie a operei lor hrănite din credință și ținută din inspirații sfinte. Renașterea religioasă, mai nouă, a catolicismului francez, datorează mult acestui preot-academician, pomenirea căruia se va face prin veacuri, cu venerație deplin meritată.

Preot cu crucea 'n frunte. E capelanul catolic german Beil care, după încercări de colonizări în jurul Berlinului, a isbutit să cumpere un teren de 7000 hectare în Brasilia, statul Santa Catharina. Acolo s'a dus și el să-și petreacă zilele cu tinerii coloniști de neamul și crezul său religios. Condiții pentru a putea fi părtaș la această întreprindere îndrăznească și originală: Doi ani de lucru și câștig în comun. În acest timp se stărpesc bătălii și tufșuri, se croiesc șosele și străzi, se clădesc case și magazine și se aranjază cele de lipsă pentru go-

spodărie. Nu se primesc decât tovarăși necăsătorii, cari însă, după trecerea celor doi ani și după ce-și capătă fiecare lotul său, cu casa, acareturile și uneltele agricole de lipsă, sunt liberi să se însoare.

Gest nobil. Vine dela un vrednic și vechiu învățător de-al nostru: d. *Dumitru L. Todoran*. Il reliefăm atât pentru frumseța sa în sine, cât și pentru semnificația sa morală. Și anume acest înțelegător și darnic fost cantor-învățător și curator al bisericii din Căpâlna de jos, văzând lipsurile bisericii la care a slujit, cu răvnă și cinste, ani îndelungați, n'a pregetat să cumpere anul trecut pe seama stranei cărți bisericești în valoare de 2900 Lei, iar anul acesta un rând de odăjdii în valoare de 4100 Lei. — Laudă căruntețelor unui mirean creștin al gândirii și făptuirii!

Locale. Dumineca viitoare, a douăsprezece după Rusalii, va predică în catedrală păr. *Dr. Ioan Suciu*, prof. de religie.

— În sfârșit s'a împlinit o veche și îndreptățită dorință a Blajului: s'a mutat aci Prefectura. Cu toate serviciile sale. Și în curând o să-i urmeze Administrația Financiară și Cercul de Recrutare.

— Poimâne, Luni după masă, se începe prima serie a *exercițiilor spirituale pentru preoți*. Părinte exercitant va fi Cuvioșia Sa *P. Augustin A. Pop* dela Bixad.

Gând norocos. I-a venit baciului Iosif Zinvel, cursorul diecezan dela Lugoj. Lipsia adecă bisericii parohiale din Racovița Banatului un rând de odăjdii frumoase, cum se cuvine unei biserici declarate mănăstire, și unde se și fac, de Nașterea Preacuratei, pelerinajii impozante. Decât: bani nu prea sunt. A dat în schimb Dumnezeu bucate bune în acest an. Mai ales grâu. De aici ideea: baciul Zinvel pune banii dacă oamenii se leagă să plătească, la vremea sa, în grâu, prețul odăjdiilor. Firește că s'au legătuți la așa ceva o seamă de creștini de inimă și s'a făcut treabă bună: s'au comandat numai-decă odăjdiile. Ba și o Evanghelie nouă, ce va fi legată în scoarțe cu motive artistice bănățene. — Ce nu face câte-un gând norocos, între oameni de bine!

A primit patru taine într'o zi. Norocosul acesta e Santal Parganas din îndepărtata Indie, eparhia Calcutta. Cazul vine așa: când să se boteze, între alții, și o femeie, iată numai că intervine, foc și pară, și Santal, protestând, vociferând că pe nevasta lui, nu și nu, să n'o boteze. Și n'a fost modru să se calmeze până când nu s'a amestecat în treabă și un catihet creștin, dar de neamul său (preotul botezător era un jesuit european). L'a învățat să cetească, i-a pus apoi în mână un catehism și i-a mai dat și câteva explicații întregitoare. Rezultatul a fost că s'a îndrăgît în lege de catehism. L'a citit, l'a recitat, a meditat asupra lui, s'a rugat, și s'a oprit la gândul să ceară și el botezul. Dorința i-a fos satisfăcută. Mai mult: în aceeași zi a avut parte și de sfânta împărtașanie, după care imediat s'a cununat bisericește. Și trecând întâmplător, chiar atunci, pe acolo vlădicul, a primit și taina sf. mir. — Cu adevărat: rar noroc!

Dela Școala Minieră din Balamare. Direcțiunea școlii miniere din Balamare aduce la cunoștința celor interesați că la această școală, în anul școlar 1933—34, nu vor funcționa cursurile anului I și II, ci numai cursurile anului III cu elevii promovați de această școală din anul II. În anul școlar 1934—35 urmează să funcționeze ca »Școală de conductori Minieri și Metalurgi» începând funcționarea cu cursurile anului I. Legea de reorganizare și regulamentul de aplicare vor fi publicate la timp în »Monitorul Oficial» și în ziare. — *Diracțiunea.*

Mulțumită

Tuturor, cari cu ocaziunea trecerii din viața aceasta a ficei mele Constanța, mi-au adresat cuvinte de mângâiere, prin aceasta le exprim cele mai sincere mulțumiri.

Protopopul Aug. Radu.

Podoaba mesli fiecărui intelectual este:

„**Concepția superioară a vieții**”
de O. Prohászka.

Critica are cele mai elogioase cuvinte despre cartea aceasta. Tipărită pe hârtie velină, 352 pag. în format 8° mare. Prețul 125 Lei broșată și 160 Lei legată în pânză; la acest preț se adaugă 14 Lei porto. Se poate avea și prin ramburs dela traducător:

Ioan Rinea,
Hârșeni, jud. Făgăraș

3-3

Anunț

Am onoare să aduc la cunoștință On. Preoțimi că în prăvălia mea, pe lângă tot felul de obiecte bisericești ca: odăjdii, prapori, potire, candelabre, cădelnițe, clopote, din cele mai bune materiale și cea mai fină calitate, am și *Cruci* de ridicat în fața bisericilor pentru *Anul Sfânt*. Sunt fabricația mea, din fontă, vâpsite negru, purtând chipul Domnului Hristos minunat bronzat. Mărimea: 100 pe 40 cm. Prețul 400 Lei bucata. Notez că aceste cruci se pot fixa atât în lemn cât și în beton.

VASILE HOZA
Sibiu, Piața Mică

1-?

Se caută

UN UCENIC

din familie bună. Sunt preferiți
□ □ cel cu clase liceale □ □

Librăria Seminarului — Blaj

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențe.

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — *Telefon 376.*

